

мински съумѣва да придаде на общеприетитѣ или най-популярнитѣ мнения своя лична багра, да ги почувствува и докаже по свой начинъ, да ни се представи като последовател на доктрини, въ изработката на които и той е вложилъ нѣкакъвъ личенъ опитъ, нѣкакви нови наблюдения. Съвсемъ свой е, за всѣки случай, тонътъ на изложението, заедно съ субективната вѣра въ правдата на развититѣ научни или етически положения. Тамъ ние всѣкога долавяме една добре позната намъ духовна физиономия, единъ близъкъ намъ по навици на ума и влѣчения на сърдцето човѣкъ, чиито възгледи и убеждения сж обусловени не само отъ авторитетни чужди теории, но и отъ собственъ критиченъ усѣтъ за нѣщата, отъ собствена преценка на изпитано и узнато.

Селимински е, преди всичко, поклонникъ на рационализма, т. е. на разумното знание, което отхвърля отживѣлитѣ, наследени по предание и основани на слѣпа вѣра идеи върху природа, човѣкъ, дългъ, и т. н. Опитътъ му е показалъ, че общества, въ които се държи упорито на завещанитѣ предразсѣдъци, не сж способни ни най-малко за материаленъ и нравственъ напредѣкъ, за усъвършенствуване на живота и развой на свободата, както ги знаятъ странитѣ, гдето се е скжсало решително съ суевѣрия и умственъ застой. Обръщайки погледъ къмъ Западъ, той вижда какъвъ мощенъ подъемъ въ наука, въ държавно устройство, въ индустрия и въ общественъ животъ отбелязватъ народитѣ, отърсили се отъ срѣдно-вѣковитѣ понятия за свѣта и положили надеждитѣ си върху новитѣ открития и новитѣ социални преобразования. Той има предъ видъ постигнатото отъ Бекона насамъ въ положителното знание, чрезъ тритѣ голѣми открития на компаса, барута и книгопечатането, доказали правотата на лозунга: „знанието е сила“ (knowledge is power). Той помни какъ старата теологическа система, изградена върху схоластиката, отвръщаше погледъ отъ земята и опита, за да разрешава всички физически и нравствени проблеми едничко чрезъ тълкуване на догмитѣ; и какъ тъкмо препоржката на английския емпирикъ отъ XVI вѣкъ, Бекона, „да се упознаятъ причинитѣ, движенията и вжтрешнитѣ сили на природата и да се разшири човѣшката власт до границитѣ на възможното“, бѣ довела до теоретически и практически постижения, които повисяваха достоинството и щастieto на човѣчеството.